

29.5.2002

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Valtion teknillinen tutkimuskeskus

VALTION TEKNILLISEN TUTKIMUSKESKUKSEN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä kauppa- ja teollisuusministeriölle että Valtion teknilliselle tutkimuskeskukselle. Tarkastuksen ovat suorittaneet tarkastaja Aila Suhonen ja ylitarkastaja, JHTT Maija Arra. Tilinpäätöstarkastukseen on osallistunut myös tarkastaja Outi Grönlund. Tarkastusta on valvonut tarkastuspäällikkö Markku Heikkinen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyyysiin perustuen.

Valtion teknillinen tutkimuskeskus on kirjannut talousarvion vastaisesti talousarviomomentin 32.20.22 veloitukseksi 592 600 markan edestä kolmen EU:n rakennerahastojen projektin omarahoitussuosuuksia, jotka olisi tullut rahoittaa valtion talousarviossa valtion

rahoitusosuuksiin tarkoitetuilta erillisiltä koontimomenteilta. Valtion teknillinen tutkimuskeskus ei ole myöskään tilinpäätöksessään tuonut esille, että EU:n rakennerahastohankkeiden rahoittamiseksi on käytetty viraston omia toimintamenomäärärahoja.

Valtiovarainministeriön luvalla avatun euromääräisen tilin korot 185 222,09 markkaa on kirjattu talousarviokirjanpidossa tuloksi viraston nettobudjetoidulle toimintamenomomentille. Nämä korkotulot eivät kuitenkaan ole sellaisia viraston toiminnasta kertyviä tuloja, jotka valtion talousarviosta annetun lain 3 a §:n 1 momentin 3) kohdan mukaan voidaan ottaa talousarvioon nettobudjetoituina. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksessä on siten siirtynyt vuodelle 2002 liikaa toimintamenomäärärahaa 185 222,09 markkaa, jka viraston tulee tulouttaa momentille 12.39.10 Muut sekalaiset tulot.

Valtion teknillinen tutkimuskeskus on noudattanut pitkäaikaisten tutkimusprojektien osalta menettelyä, jossa keskeneräisistä projekteista saatuja tuloja kirjataan tuotoiksi ennen projektin päättymistä ja tilinpäätöksen yhteydessä inventoidaan keskeneräisten projektien olennaiset laskutusviiveet ja ennakkolaskut. Viraston käyttämän inventointimenettelyn avulla tili vuodelle kirjatut tutkimusprojektien kustannukset pyritään jaksottamaan vastaamaan tilivuoden tuotoiksi kirjatuja tuloja. Valtion talousarviosta annetun asetuksen 42 d §:ssä todetaan kirjaamisperusteeksi suoriteperuste.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on muilta osin tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla lukuun ottamatta liitettä 7, jossa on todettu, että muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset Suomen rahaksi, on käytetty Sampo Pankki Oyj:n noteeraamaa valuuttakurssia. Valtion talousarvioasetuksen 66 c §:n edellyttämä peruste on vuodenvaihteen valuuttakurssi.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna lukuun ottamatta edellä mainittuja tilinpäätösvirheisiin johtaneita puutteita.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä tilinpäätöstietojen perustana olevaa laskentatoimea on tarkastettu rajatusti. Tarkastus on kohdennettu esitettyjen tietojen oikeellisuuteen olennaisuus huomioon ottaen ja kohdistunut kustannusvastaavuuslaskelmaan.

Tuloksellisuuden kuvauksen kustannustietojen ja toiminnan vaikuttavuutta koskevien tietojen tarkastus on rajattu esitettyjen tietojen riittävyyden arviointiin. Esitettyjä tietoja voidaan pitää riittävinä.

Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman mukaan maksullisen toiminnan tuotot olivat 528 milj. markkaa, kustannukset 506 milj. markkaa ja ylijäämä 22 milj. markkaa. Kustannusvastaavuuslaskelman laadintaperiaatteiden ja laskentakäytäntöjen dokumentoinnin puutteiden johdosta laskelman luotettavuutta ei ole kaikilta osin voitu tarkastuksessa todentaa. Kustannusvastaavuuslaskelman laadintaperiaatteet ja laskentakäytännöt tulee kuvata ja dokumentoida siten, että yhteys kirjanpidosta ja kustannuslaskennasta laskelmiin on vaikeuksitta todennettavissa.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä.

Tarkastuksen perusteella voidaan todeta sisäisen valvonnan olevan asianmukaisesti järjestetty seuraavia puutteita lukuun ottamatta.

Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tulee osana johdon vastuulla olevaa sisäistä valvontaa huolehtia myös, että edustus-, kokous- ja neuvottelukulujen sekä työpaikkaruokailun tuen ja virkistystoiminnan kulujen budjetointi, ohjeistus ja hyväksymis- ja valvontajärjestelyt ovat asianmukaiset ja riittävät.

Kustannusvastaavuuslaskelman laadinnan dokumentoinnin puutteita on pidettävä myös sisäisen valvonnan puutteina.

Valtiokonttorin määräyksen mukainen 30.4.2002 mennessä laadittava taloussääntö valmistuu viraston ilmoituksen mukaan toukokuun aikana.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta menettelyä, jossa EU-rakennerahastohankkeiden omarahoitussuudet on kirjattu toimintamenomomentille ja valtiovarainministeriön luvalla avatun euromääräisen tilin korot tuloutettu toimintamenomomentille talousarvion vastaisesti.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2002 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt kustannusvastaavuuslaskelman laadintaperiaatteiden ja laskentasääntöjen dokumentoinnin selkiyttämiseksi sekä pitkäaikais-ten tutkimusprojektien kirjaamis- ja tilinpäätösmenttelyn suoriteperusteisuuden varmistamiseksi.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja, JHTT

Maija Arra

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö
Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen pääjohtaja
Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen hallituksen jäsenet
Valtiokonttori